

mini przewodnik

free

+ współrzędne gps

po!skaniezwykla
masa miejsc godnych uwagi

Trasa wycieczki: Spacerkiem po stolicy Wielkopolski

czas trwania: 5 godzin, typ: piesza, liczba miejsc: 8, stopień trudności:
bardzo łatwa

wydrukuj i zabierz na wycieczkę!

Opis wycieczki

Nasz spacer po Poznaniu rozpoczniemy na Placu Adama Mickiewicza. W centralnym jego punkcie znajduje się Pomnik Poznańskiego Czerwca, który jest symbolem pierwszego masowego protestu społeczeństwa wobec władz. Protest miał miejsce w czerwcu 1956 roku. Na placu znajduje się aula Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, spełniająca funkcję reprezentacyjną całej uczelni, której budynki rozproszone są po całym mieście. Warto również zwrócić uwagę na pomnik naszego wieszcza.

Przechodzimy na drugą stronę jezdni, gdzie przy ulicy św. Marcin znajduje się wspaniały gmach neoromańskiego zamku cesarskiego zbudowanego w latach 1905-1910. Nie wszyscy wiedzą, że zamek ten został przebudowany w latach wojny, przy udziale Alberta Speera, nadwornego architekta Adolfa Hitlera. Obecnie mieści się w nim Centrum Kultury "Zamek", Teatr Animacji oraz wiele innych instytucji.

Dalej udajemy się w kierunku ulicy 27 grudnia, w którym to dniu wybuchło Powstanie Wielkopolskie. Dochodzimy do Placu Wolności, gdzie znajduje się Biblioteka Raczyńskich. Jest to klasycystyczny gmach z 1 połowy XIX wieku zbudowany dzięki fundacji Edwarda Raczyńskiego. Piękna klasycystyczna kolumnada nawiązuje do wschodniej fasady Luwru. Tuż przy bibliotece na rogu Al. Marcinkowskiego mieści się budynek Hotelu Bazar. Powstał w 1 poł. XIX wieku z inicjatywy lekarza Karola Marcinkowskiego. Od momentu powstania przez cały okres zaborów była to najważniejsza polska budowla publiczna, ośrodek życia społeczno-umysłowego. Przykładem tego jest fakt, że do hotelu tego 26 grudnia 1918 roku przybył Ignacy Paderewski. Uważa się, że jego przybycie było impulsem do wybuchu Powstania Wielkopolskiego.

Idziemy dalej do ulicy Wodnej, gdzie znajduje się Pałac Górków, jeden z najładniejszych pałaców renesansowych w Polsce. Obecnie jest siedzibą Muzeum Archeologicznego. Dalej udajemy się w kierunku Rynku. Tutaj mamy wiele wspaniałych miejsc godnych uwagi. Niewątpliwie najważniejszym zabytkiem jest renesansowy ratusz z poł. XVI wieku. Codziennie o godz. 12.00 w południe na wieży ukazują się metalowe koziołki, które trykają się 12 razy. Warto zwrócić również uwagę na Odwach, klasycystyczny budynek wzniesiony jako siedziba straży miejskiej w XVIII wieku. Obecnie jest siedzibą Muzeum Powstania Wielkopolskiego.

Również na rynku mamy budynek Pałacu Działyńskich, zbudowany w latach 1773-1787. Dziś siedziba jednostek Akademii Nauk. Warto zajrzeć do Muzeum Instrumentów Muzycznych, które jest jedyną tego typu placówką w Polsce i trzecią co do wielkości w Europie. Warto zwrócić również uwagę na Fontannę Prozerpiny z 1776 roku oraz na Pręgierz z XVI wieku. Na uwagę zasługują również kamieniczki. Po zwiedzeniu rynku udajemy się w kierunku Warty i po przejściu przez Most Chrobrego dochodzimy do Ostrowa Tumskiego. Mijamy gotycki kościół Najświętszej Marii Panny zbudowany w 1 poł. XV wieku na miejscu rezydencji księżęcej.

Kończąc nasz spacer dochodzimy do katedry, jednego z najważniejszych zabytków Poznania. Katedra zbudowana została w 968 roku, jednak była wielokrotnie niszczone. Odbudowana po wojnie w formie gotyckiej. Wewnątrz na uwagę zasługuje gotycki ołtarz główny z 1512 roku oraz Złota Kaplica, w której znajduje się grobowiec w stylu bizantyjskim oraz pomnik Mieszka I i Bolesława Chrobrego.

Program wycieczki

Poznań

Pomnik Poznańskiego Czerwca

Na placu Adama Mickiewicza (w 1956 r. jego patronem był Józef Stalin), między budynkiem zabytkowego rektoratu uniwersytetu i dawnym Zamkiem Cesarskim (wtedy siedzibą Miejskiej Rady Narodowej) stoi pomnik Poznańskiego Czerwca 1956 - pierwszego masowego protestu społeczeństwa wobec narzuconej Polsce po II wojnie światowej władzy komunistycznej. Bezpośrednią przyczyną strajków, a potem manifestacji robotniczych, które rozpoczęły się w czwartek 28 czerwca o 6 rano, było narastające od dłuższego czasu niezadowolenie poznaniaków wobec pogarszającej się sytuacji ekonomicznej. Gospodarnych Wielkopolan raził również socjalistyczny bałagan, korupcja i marnotrawstwo, a także notoryczne łamanie przez władze powziętych zobowiązań.

Hasło do manifestacji rzuciła załoga największego poznańskiego zakładu pracy - dawniej fabryki Hipolita Cegielskiego, która w tym czasie nosiła nazwę: Zakłady im. Józefa Stalina w Poznaniu (ZISPO). Robotnicy postanowili zaprotestować przeciwko wycofaniu się przez ministra przemysłu maszynowego z ustaleń, które zaledwie dwa dni wcześniej zapadły w wyniku rozmów delegacji zakładowej w Warszawie. Podczas marszu do centrum miasta, m.in. ul. Dzierżyńskiego (dziś 28 Czerwca), do robotników z ZISPO przyłączyli się pracownicy z innych zakładów. Do hasła socjalnych szybko dorzucono wezwania polityczne, skierowane przeciwko dominacji rosyjskiej i w obronie Kościoła katolickiego (którego najwyższy dostojnik - kardynał Stefan Wyszyński - od trzech lat był przetrzymywany przez władze w odosobnieniu). Na placu Stalina zebrał się tłum liczący prawie 100 tys. ludzi. Rozpoczęły się pertraktacje delegacji robotniczej z władzami miasta, lecz około godz. 10 sytuacja wymknęła się spod kontroli. Zrewoltowany tłum zaatakował więzienie przy ul. Młyńskiej, zdobył kilkadziesiąt sztuk broni i ruszył na siedzibę nienawidzonego Urzędu Bezpieczeństwa przy ul. Kochanowskiego. Tam, między innymi, zginął trzynastoletni Romek Strzałkowski, którego ubowcy prawdopodobnie zamordowali już po schwytaniu, w akcie odwetu.

Około godz. 11 do akcji wkroczyły pierwsze czołgi. Demonstranci zdobyli jednak więcej broni i walki pod siedzibą UB przeciągały się. Dopiero ściągnięcie dużej liczby czołgów i piechoty z poligonu w Biedrusku doprowadziło późnym wieczorem do pacyfikacji miasta. W trakcie całodziennych walk ulicznych zginęło co najmniej 57 osób, głównie cywilów. Następnego dnia premier Józef Cyrankiewicz wygłosił przez radio przemówienie, podczas którego padły pamiętne słowa: "Każdy prowokator czy szaleniec, który odważy się podnieść rękę przeciw władzy ludowej, niech będzie pewny, że mu tę rękę władza ludowa odrąbie!".

Mimo to "poznański czerwiec" zapoczątkował proces wewnętrznych przemian, których efektem było krótkotrwałe osłabienie komunistycznego reżimu w Polsce po październiku 1956 r. Władza zadbała jednak o to, aby prawda o tym, co wydarzyło się w Poznaniu, została w następnych latach gruntownie przemilczana. Dopiero po zwycięskich strajkach w 1980 r. stało się możliwe wystawienie pomnika i kilku tablic pamiątkowych w miejscach szczególnie związanych z demonstracjami sprzed 24 lat. Poznański monument, którego budowa związana była z ogromnym wysiłkiem organizacyjnym nieustannie sabotowanym przez komunistyczne władze, jest nie tylko pamiątką Poznańskiego Czerwca, ale również wszystkich następnych "polskich miesięcy" (stąd umieszczone na nim daty), które wyznaczają etapy długiej drogi społeczeństwa polskiego do niepodległości. Z tego też powodu stanowi dziś niwątpliwie ciekawe miejsce związane z najnowszą historią Polski, które warto zobaczyć odwiedzając Poznań.

52°24'30"N 16°55'02"E | na mapie:A

Poznań

Aula Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza

Aula jest nieodłączną częścią Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Spełnia ona wiele funkcji, jest przede wszystkim reprezentacyjną salą uczelni, w której studenci uroczysto rozpoczynają i kończą naukę. Odbywają się w niej również koncerty i konkursy muzyki poważnej, m.in. Festiwal im. H. Wieniawskiego.

52°24'29"N 16°54'57"E | na mapie:B

Poznań Cesarski zamek

W ponadtysiącletniej historii Poznania miasto to odwiedzili trzej cesarze: Otton III, cesarz rzymski pielgrzymujący do grobu św. Wojciecha w 1000 r.; czterokrotnie w latach 1806-1812 Napoleon Bonaparte, cesarz Francji oraz dwukrotnie, w 1910 i 1913 r. cesarz Niemiec Wilhelm II.

Ten ostatni stawiał się w Poznaniu, by odebrać klucze do swojej nowej rezydencji. W latach 1905-1910 przy ul. Święty Marcin wzniesiono bowiem potężną budowlę w stylu neoromańskim, nazywaną Zamkiem Cesarskim. We wnętrzach skrytych za masywnymi kamiennymi elewacjami znalazły się m.in. obszerna Sala Tronowa i bogato zdobiona kaplica.

W latach międzywojennych zamek przeznaczono dla prezydentów odrodzonej Rzeczypospolitej. W czasie II wojny światowej urzędował w nim namiestnik Kraju Warty - gauleiter Arthur Greiser, lecz obiekt szykowano na rezydencję wodza III Rzeszy - Adolfa Hitlera. Hitler nigdy nie zawiązał do Poznania, ale na jego potrzeby kosztem milionów reichsmarek dokonano gruntownej przebudowy zamkowych wnętrz. Cesarska kaplica stała się gabinetem Hitlera. Na południowej ścianie wieży zachował się balkon, z którego wódz miał przemawiać do tłumów zebranych na placu.

Dzisiaj w monumentalnych wnętrzach działają m.in. Centrum Kultury Zamek (galeria, sala koncertowa, kino) i Muzeum Poznańskiego Czerwca 1956 r. Okazałe korytarze i dziedzińce można zwiedzać codziennie w godz. 11.00-

19.00. Do najciekawszych miejsc (np. do gabinetu Hitlera i sali z autentycznym cesarskim tronem) zaprowadzi przewodnik - w lipcu i sierpniu we środy o godz. 18.00, ponadto 11 listopada i w jedną niedzielę każdego miesiąca o godz. 12.00. Więcej informacji dotyczących zwiedzania (także jego indywidualnej formy) można uzyskać dzwoniąc pod numer 061 646 52 76.

52°24'29"N 16°55'07"E | na mapie:C

Poznań Klasycystyczna Biblioteka Raczyńskich (1821-28)

Klasycystyczna Biblioteka Raczyńskich (1821-28).

52°24'30"N 16°55'43"E | na mapie:D

Poznań Hotel Bazar

Wybudowany w XIX w., niegdyś największy budynek Poznania. Był siedzibą redakcji Dziennika Poznańskiego i Kuriera Poznańskiego, w okresie międzywojennym służył restauracji znanej z szerokiego wyboru win. Miejsce to związało się na stałe z ruchem patriotycznym i wielkimi postaciami tego regionu, Tytusem i Janem Działyńskimi.

52°24'28"N 16°55'47"E | na mapie:E

Poznań Pałac Górków (XVI w.)

Znajdujący się na Starym Mieście pomiędzy ulicami Wodną, Klasztorną, Kozią i Świętosławską potężny kompleks powstał w latach 1545-1549 z inicjatywy Andrzeja II Górkę, który kontynuował dzieło swojego ojca Łukasza. Połączono wówczas kilka gotyckich kamienic w jeden okazały pałac. Powstała piękna, reprezentacyjna siedziba renesansowa. Pałac przechodził kilkakrotną zmianę właścicieli. Posiadali go m.in. benedyktyni, którzy zaadaptowali budynek na klasztor. Znacznie uszkodzony w czasie wojny pałac został zrekonstruowany na podstawie istniejących dokumentów w latach 60. XX w. Obecnie znajduje się tutaj Muzeum Archeologiczne z najbogatszymi zbiorami eksponatów ze starożytnego Egiptu.

52°24'27"N 16°56'05"E | na mapie:F

Poznań Stary Rynek- serce miasta

Mimo ogromnego rozwoju Poznania, zwłaszcza w kierunku zachodnim, wytyczony w połowie XIII w. rynek Starego

Miasta nadal pełni ważne funkcje handlowe, reprezentacyjne i kulturalne. Dominującym akcentem jest tutaj oczywiście niepowtarzalny renesansowy ratusz, ale także wokół niego znajduje się wiele obiektów zabytkowych i historycznych, które nadają temu ciekawemu miejscu specyficzny klimat.

Przed ratuszem warto zobaczyć kopię pręgiarza z figurą "egzekutora sprawiedliwości" na szczycie, przy którym wykonywano często stosowane w dawnym sądownictwie kary "na honorze". Obok znajduje się malownicza rokokowa fontanna Prozerpiny, w 1776 r. ustawiona na miejscu dawnej studni. Analogiczne fontanny z figurami bóstw greckich - Apollina, Posejda i Marsa - wzniesiono wspólnie w pozostałych trzech narożnikach rynku.

Na tyłach ratusza, przed zrekonstruowanym po II wojnie światowej wysokim budynkiem dawnej Wagi Miejskiej (obecnie Urząd Stanu Cywilnego), znajduje się jeszcze jedna studnia, na której w 1915 r. ustawiono rzeźbę poznańskiej Bamberki w charakterystycznym stroju ludowym (Bambrzy to potomkowie osadników z okolic Bambergu, sprowadzeni do Poznania w XVIII w.). Najokazalszym pomnikiem na rynku jest figura św. Jana Nepomucena, patrona "od powodzi", która przypomina o tym, że w przeszłości Poznań, usytuowany na niskim brzegu Warty, wielokrotnie był zalewany przez jej wody. Siedzące u stóp świętego aniołki - jeden z kluczem, drugi z palcem na ustach - przypominają, że ten żyjący w XIV w. wikariusz biskupa Pragi jest czczony przede wszystkim jako patron tajemnicy spowiedzi, której zachowanie stało się przyczyną jego męczeństwa.

Środek rynku był przez stulecia zabudowany kramami handlowymi, z których do dzisiaj zachowały się tylko tzw. domki budników, czyli wąskie kamieniczki z podcieniami, obecnie okupowanymi przez sprzedawców pamiątek. Na miejscu zniszczonych sukiennic stoi wzniesiony po wojnie brzydki socrealistyczny pawilon, należący do Wielkopolskiego Muzeum Wojskowego. Obok niego znajduje się klasycystyczny budynek dawnego odwachu, czyli siedziby straży miejskiej, mieszczący Muzeum Powstania Wielkopolskiego (1918-1919).

Kamienice wokół rynku, należące niegdyś do najbogatszych kupców, lekarzy i złotników, to żywa kronika poznańskiej historii. Co ciekawe, najokazalsza wśród nich nie jest jednak siedziba mieszczańska, lecz klasycystyczny pałac Działyńskich (nr 78), czyli miejska rezydencja jednego z najznakomitszych wielkopolskich rodów szlacheckich.

52°24'30"N 16°56'01"E | na mapie:G

Poznań

Bazylika archikatedralna Świętych Apostołów Piotra i Pawła

Ostrów Tumski, czyli wyspa w widłach Warty i Cybiny, to dla poznaniaków miejsce najważniejsze, najgłębsze źródło ich dumy i wieczny powód do sporów o pierwszeństwo z sąsiednim Gnieznem, a także jedna z największych atrakcji turystycznych miasta szczególnie warta zobaczenia.

W połowie X w. książę polański Mieszko I założył tutaj potężny gród, jedną z kilku głównych siedzib w swoim państwie, otoczony wałami o monsturalnej szerokości ok. 20 m i wysokości ok. 10 m. W 968 r. Poznań stał się stolicą pierwszego polskiego biskupa misyjnego - Jordana. Wkrótce potem rozpoczęto na terenie grodu budowę pierwszej polskiej katedry, czyli tumu (z niem. Dom), której szczątki zostały po II wojnie światowej odkryte przez archeologów kilka metrów pod posadzką obecnej gotyckiej budowli.

W udostępnionych do zwiedzania zabytkowych podziemiach katedry, między fragmentami prymitywnych murów sprzed tysiąca lat, znajdują się także resztki dwóch zagadkowych konstrukcji. Według oficjalnej hipotezy (popartej trwającą od średniowiecza tradycją) są to pozostałości zniszczonych w 1038 r. przez wojów księcia czeskiego Brzetysława grobowców pierwszych władców Polski: Mieszka I i Bolesława Chrobrego. Obok grobów leży niepozorny placek z zaprawy wapiennej, który od kilkudziesięciu lat również budzi emocje uczonych. Do niedawna przyjmowano, że jest to fragment misy chrzcielnej, która w połowie X w. służyła do masowych chrztów nawróconych na chrześcijaństwo poddanych Mieszka, a może nawet samego księcia i jego wojów. Zdaniem sceptyków mogą to być jednak pozostałości po... dole do mieszania zaprawy, której używano przy budowie pierwszej katedry.

Współczesny wygląd tej świątyni jest efektem regotyżacji, przeprowadzonej po ogromnych zniszczeniach, jakie nastąpiły w 1945 r. Najwięcej oryginalnych elementów wyposażenia, głównie wspinających nagrobków dostojników duchownych i świeckich, zachowało się w kaplicach

bocznych. Najbardziej niezwykła wśród nich jest usytuowana za prezbiterium tzw. Złota Kaplica, wzniesiona w latach 30. XIX w., z wyjątkowo bogatą dekoracją w stylu bizantyjskim. Miała ona pełnić funkcję kaplicy grobowej dla domniemanych szczątków Mieszka i Chrobrego, ale jej budowa była także manifestacją polskiego patriotyzmu w czasach pruskiej niewoli. W nawach bocznych warto zwrócić uwagę na pięć okazałych późnogotyckich płyt nagrobnych odlanych ze spiżu w słynnym warsztacie Vischerów w Norymberdze, które zaginęły w czasie ostatniej wojny, a następnie w 1990 r. cudownie odnalazły się... w zbiorach petersburskiego Ermitażu! Nawa główna to przede wszystkim surowe piękno gotyckich form, pośród których jak perła w koronie jaśnieje pozłacany tryptyk w prezbiterium, pochodzący z kościoła w śląskiej Górze.

Najnowsze badania archeologiczne wykazały, że na zachód od katedry, w centralnej części dawnego grodu, 3,5 m pod ziemią, znajdują się relikty prostokątnego dworu książęcego z drugiej połowy X w., tzw. palatium. Do dworu - podobnie jak na Ostrowie Lednickim czy w Gieczu - przylegała zapewne kaplica pałacowa, której fundamenty znajdują się prawdopodobnie pod gotyckim kościołem Najświętszej Maryi Panny. Niestety, na razie hipotezy tej nie można sprawdzić, gdyż wykopy archeologiczne w tym miejscu mogłyby doprowadzić do zawalenia się kościoła.

52°24'41"N 16°56'55"E | na mapie:H

Zdjęcia dodane przez (w kolejności): fot. theguru, piter, fot. arch. PLOT, fot. D. Krakowiak/PLOT, marekpic, zbyszekF60, migjan, fot. marekpic

Trasa dodana przez: pablo

Przewodnik wygenerowany w serwisie www.polskaniezwykla.pl. Wszystkie prawa zastrzeżone. Żadna część ani całość Mini przewodnika nie może być reprodukowana ani przetwarzana w sposób elektroniczny, mechaniczny, fotograficzny i inny; nie może być użyta do innej publikacji oraz przechowywana w jakiegokolwiek bazie danych bez pisemnej zgody Administratora serwisu.

Copyright © 2007 Polska Niezwykła

Wygenerowano:
sobota 24 sierpnia 2024 22:03:07

miniprzewodnik

